

การวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา

**Financial Statement Analysis of
Institute of Physical Education**

นางอุระวี คำพิชิต

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม

2551

ลิขสิทธิ์ของสถาบันการพลศึกษา

ผู้วิจัย	นางอุระวี คำพิชิต
ชื่องานวิจัย	การวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา
หน่วยงานที่สังกัด	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
ปีงบประมาณ	2551

บทคัดย่อ

การจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากรายงานทางการเงินถือเป็นหัวใจสำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงสถานะทางการเงินของหน่วยงาน เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนแสดงให้เห็นภาพการดำเนินงานของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทำการวิเคราะห์รายงานทางการเงินของสถาบันการพลศึกษา ระหว่างปี 2550-2551 โดยใช้การวิเคราะห์แนวนอน การวิเคราะห์แนวตั้ง และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การวิเคราะห์แนวนอนจากงบแสดงฐานะทางการเงิน ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น และมีหนี้สินรวมลดลง ส่งผลทำให้มีสินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น การวิเคราะห์แนวนอนจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น และมีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น และมีรายได้อื่นที่ไม่เกิดจากการดำเนินงานลดลง ส่งผลทำให้มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์แนวดังจากงบแสดงฐานะทางการเงิน ในปี 2550 และปี 2551 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียน การวิเคราะห์แนวดังจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย ในปี 2550 และปี 2551 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีรายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากรัฐบาล และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น แต่พบว่าประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้ของสถาบันการพลศึกษาลดลง การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ พบว่า สถาบันการพลศึกษามีความสามารถในการชำระหนี้เท่าเดิม การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร พบว่า สถาบันการพลศึกษามีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น และสามารถใช้จ่ายประโยชน์จากสินทรัพย์ และส่วนทุนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

AUTHOR	Mrs. Urawee Khampichit
TITLE	Financial Statement Analysis of Institute of Physical Education
AFFILIATION	Institute of Physical Education, Maha Sarakham Campus
FISCAL YEAR	2009

ABSTRACT

The preparation of financial statements of public sector entities is an important and necessary. The financial report is a key that will help administrators understand the financial status of the agency for planning to operate properly and shows the operation of the entities as well. This research aims to analyze the financial reports of the Institute of Physical Education during the years 2550-2551, using horizontal analysis, the vertical analysis, and analysis of financial ratios.

The results can be summarized as follows. Horizontal analysis of financial statements in the year 2551 compared to the year 2550, the total assets and debt of the Institute of Physical Education are reduction. Cause that an increase in net assets. Horizontal analysis of the statement of revenue and expenses in 2551 compared to the year 2550, the Institute of Physical Education income from operations increased, expenses from operations increased, and have no other income from operations decreased. The results show higher incomes than the net cost increase.

Vertical analysis of financial statements in 2550 and 2551 found that the majority of the Institute of physical Education assets and liabilities are non-current assets and shot-term liabilities. Vertical analysis of income and expenditure statement in the year in 2550 and 2551 found that the majority of Institute of Physical Education revenue came from government. The problem is the cost and expense of the operation.

Ratio analysis showed that Institute of Physical Education is increase liquidity. It was found that the account receivable efficiency decreased. Solvency ratio analysis of the Institute of Physical Education, has the ability as same as last year. Analyses of the profitability ratio show that Institute of Physical Education has the ability to increase profitability. Indicate that can be utilized and capital efficiency.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษาฉบับนี้
สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากกลุ่มการเงินและบัญชี
สถาบันการพลศึกษา ซึ่งช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน สำหรับกำลังใจใน
การดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งสำหรับ
สถาบันการพลศึกษา สำหรับทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

อุระวี คำพิชิต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ประวัติและความเป็นมาของสถาบันการพลศึกษา	5
แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน	7
แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินเปรียบเทียบ	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
วิธีการวิจัย	19
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	20
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
การวิเคราะห์แนวนอน	22
การวิเคราะห์แนวตั้ง	27
การวิเคราะห์อัตราส่วน	32
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	36
สรุปผลการวิจัย	36
ข้อเสนอแนะการวิจัย	37
ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	38
บรรณานุกรม	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	41
ประวัตินักวิจัย	59

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวนอน	23
2 งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวนอน	25
3 งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวตั้ง	28
4 งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวตั้ง	30
5 การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง	32
6 การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้	33
7 การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร	34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมางบการเงินทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสายตาของผู้บริหาร นักวิเคราะห์ ผู้ลงทุน สถาบันการเงิน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบการเงินเปรียบเสมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของบริษัท อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่ผู้ลงทุน สถาบันการเงิน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ในการติดตามว่าเงินที่ได้ลงทุนไป หรือให้กู้ยืมไปมีผลตอบแทนเท่าไรและ/หรือได้ถูกใช้ไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่ ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลการบริหารงาน หรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจนี้อาจรวมถึงการตัดสินใจขายหรือถือเงินลงทุนในกิจการต่อไป ปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการสร้างความน่าเชื่อถือให้งบการเงินได้มากที่สุดก็คือ ผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดทำงบการเงิน ถ้าบุคคลเหล่านี้แสดงออกถึงการมีคุณธรรม มีความสุจริต มีความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่บิดเบือน ซ่อนเร้น หรือหลีกเลียง และจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่ต้องการ ชัดเจน และครบถ้วน ย่อมสร้างความมั่นใจในความน่าเชื่อถือของงบการเงินได้มากที่สุด (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2547 : 1)

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ กระทรวงการคลังได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนหลักการบัญชีภาครัฐจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้าง โดยปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มีมุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์ แทนการควบคุมปัจจัยนำเข้าและกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงิน ให้องค์กรมีอิสระและคล่องตัวในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อผลิตผลงานตามพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทางบัญชีที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์ฐานะการเงิน และประเมินผลการดำเนินงานทางการเงิน มีข้อมูลต้นทุนในการผลิตผลผลิตและบริการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการขอจัดสรรงบประมาณ และมีข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการทรัพยากร และการตรวจสอบกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ, 2546 : 1)

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งใหม่ มีภารกิจหลักที่สำคัญคือ การผลิตครู โดยเฉพาะครูสอนพลศึกษา และสุขศึกษา รวมทั้งผลิตบุคลากรวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ซึ่งสถาบันฯ ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดทำงบการเงินเป็นอย่างมาก เนื่องจากทำ

ให้ทราบถึงทรัพยากรทั้งหมดที่อยู่ในความควบคุมดูแล ภาระหนี้สินและส่วนทุน รวมทั้งได้จัดทำรายงานแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงผลการดำเนินงานของสถาบันฯ ในภาพรวม แต่สถาบันฯ ยังขาดการนำข้อมูลทางการเงินเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงาน ดังนั้น การวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้ข้อมูลในอดีต เพื่อช่วยในการคาดการณ์และพยากรณ์การดำเนินงานของสถาบันฯ ในอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบ และการวิเคราะห์อัตราส่วน โดยได้ทำการเก็บรวบรวมรายงานของสถาบันการพลศึกษาในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 รวมถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันการพลศึกษา โดยผลลัพธ์ที่ได้จะนำมากำหนดนโยบาย และนำไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมถึงเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อสนเทศในการพัฒนาและปรับการบริหารทางการเงินของสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารงานของสถาบันการพลศึกษา
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถาบันการพลศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน (Financial Statement) (เพชรรี ชุมทรัพย์, 2548)
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis)

2.1 การวิเคราะห์อัตราร้อยละ (Percentage Analysis) (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2547)

ได้แก่

2.1.1 การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)

2.1.2 การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)

2.2 การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) (ปพฤกษ์ อุตสาหะวานิชกิจ, 2548)

ได้แก่

2.2.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

2.2.2 อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios)

2.2.3 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษา ปีงบประมาณ 2550-2551
2. ศึกษารายละเอียดของนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันการพลศึกษา
3. พื้นที่ในการศึกษา กลุ่มการเงินและบัญชี สถาบันการพลศึกษา
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ปี พ.ศ. 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันการพลศึกษา หมายถึง ส่วนราชการที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีภารกิจหลัก คือ การผลิตครู โดยเฉพาะครูสอนพลศึกษา และสุขศึกษา รวมทั้งผลิตบุคลากรวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มีสถานะเทียบเท่าระดับกรม

2. งบการเงิน (Financial Statement) หมายถึง รายงานทางบัญชีของกิจการ ซึ่งต้องจัดทำขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนหรือรายงานความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่งโดยฝ่ายบริหาร รายงานนี้จะแสดงเกี่ยวกับฐานะการลงทุน การจัดหาเงินทุนของกิจการนั้น และผลที่ได้รับระหว่างช่วงที่ต้องการทบทวน

3. การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis) หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่ง จากงบการเงินของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป

4. การวิเคราะห์งบการเงินเปรียบเทียบ (Comparative Financial Statement)

หมายถึง การเปรียบเทียบรายการหนึ่งกับรายการอื่น ๆ ในงบการเงินนั้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบสามารถทำได้ 3 กรณี คือ การเปรียบเทียบภายในกิจการ การเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม และการเปรียบเทียบระหว่างกิจการ

5. การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis) หมายถึง การเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินตั้งแต่ 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปีขึ้นไป เพื่อดูว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร ซึ่งจะแสดงผลต่างในรูปของจำนวนเงิน และร้อยละที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อเทียบกับปีฐาน

6. การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์งบการเงินที่แสดงการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบการเงินเป็นร้อยละของยอดรวมในงบการเงินนั้น ซึ่งเรียกว่าการจัดทำงบแสดงอัตราร้อยละ โดยในงบกำไรขาดทุนนั้น ในการวิเคราะห์จะใช้รายได้จากการขายเป็นฐานสำหรับการวิเคราะห์ โดยจะเปรียบเทียบรายการอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนเป็นร้อยละของรายได้จากการขาย

7. การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลรายการทางการเงิน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลรายการทางการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป โดยอาจจะแสดงในรูปร้อยละ อัตราส่วน หรือสัดส่วน

8. สภาพคล่อง (Liquidity) หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนให้เป็นเงินสด เพื่อนำไปชำระหนี้ระยะสั้น หรือหนี้สินหมุนเวียน โดยสภาพคล่องจะให้ความสำคัญกับเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งสามารถหาจากสินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนจะสะท้อนให้เห็นว่ากิจการมีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นได้ โอกาสทางการขยายกิจการและเงินสดสำรองสำหรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

9. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) หมายถึง การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรอันหมายถึงความสำเร็จของกิจการในการดำเนินธุรกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยการที่กิจการมีกำไรหรือขาดทุนนั้น ก็จะสามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้สินรวมทั้งการจัดสรรผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการ แนวคิด ตามลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1. ประวัติและความเป็นมาของสถาบันการพลศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน (Financial Statement)
3. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินเปรียบเทียบ (Comparative Financial Statement)

ประวัติและความเป็นมาของสถาบันการพลศึกษา

ในอดีต กรมพลศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการผลิตครูพลศึกษา โดยรับโอนโรงเรียนพลศึกษากลาง มาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 และได้มีการจัดตั้ง “วิทยาลัยพลศึกษา” ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2496 เพื่อดำเนินการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) และตั้ง “โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย” ขึ้นในปีการศึกษา 2501 เพื่อดำเนินการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)

ต่อมาได้ยุบเลิกโรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย ในปี พ.ศ. 2512 และได้ขยายหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษาเป็นระดับปริญญาตรี โดยเป็นส่วนหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา แต่ยังคงดำเนินการโดยกรมพลศึกษา และใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา” ในปี พ.ศ. 2514 ได้ยุติการดำเนินการวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนกลางและโอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ไปให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาดำเนินการต่อไป กรมพลศึกษาได้เปิดดำเนินการผลิตครูพลศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยเริ่มเปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่” ขึ้นเป็นแห่งแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 เปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม” และมีการเปิดเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่างๆ เรื่อยมา จนกระทั่งมีวิทยาลัยพลศึกษารวม 17 แห่ง

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายบรรจุข้าราชการครูจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กรมพลศึกษาจึงหาแนวทางยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาให้สามารถเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี โดยในระยะแรกได้จัดทำโครงการร่วมมือทางวิชาการกับกรมการฝึกหัดครู เป็นสถาบันสมทบของวิทยาลัยครู เพื่อเปิดสอนระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 ในขณะเดียวกันก็มีแนวทางที่จะเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรีด้วยตนเอง จนได้มีการร่างพระราชบัญญัติเพื่อยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นเป็นสถาบันการศึกษาระดับปริญญา ในปี พ.ศ. 2538 และใช้ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนาภิเษก พ.ศ. ...”

กรมพลศึกษา ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลตามลำดับ พร้อมทั้งกรมอาชีวศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และกรมศิลปากรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันพัฒนศิลป์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ แต่เนื่องจากสาเหตุบางประการกรมพลศึกษาได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลกลับมาพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ทันเวลา เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรหมดอายุลง จึงต้องนำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล มาเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนใหม่อีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่แล้ว

การดำเนินการเพื่อยกฐานะดังกล่าว ได้ดำเนินเรื่อยมากระทั่งสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา ไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2548 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา ตอนที่ 13 ก เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 จึงนับได้ว่าสถาบันการพลศึกษาได้ก่อกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจสถาบันการพลศึกษา

ปรัชญา

พลศึกษา และกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันชั้นนำที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬาและสุขภาพสู่ความเป็นเลิศ ระดับมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิจัยและให้บริการทางวิชาการกับชุมชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น
3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
4. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

ภารกิจ

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในด้านการเกี่ยวข้อง มีภารกิจทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงิน (Financial Statement)

งบการเงินเป็นรายงานทางบัญชีของกิจการ ซึ่งต้องจัดทำขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้ง วัตถุประสงค์ของการจัดทำงบการเงินก็เพื่อทบทวน หรือรายงานความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่งโดยฝ่ายบริหาร งบการเงินจะแสดงเกี่ยวกับฐานะการลงทุน การจัดหาเงินทุนของกิจการ และผลที่ได้รับระหว่างช่วงเวลาที่ต้องการทบทวน งบการเงินจัดทำขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่ได้ถูกบันทึกไว้ตามวิธีทางบัญชีที่ถือปฏิบัติ และตามดุลยพินิจของผู้จัดทำ ดุลยพินิจที่ถูกต้องจำเป็นต้องอาศัยความสามารถและความซื่อสัตย์ของผู้จัดทำงบการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากการบันทึกการข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามวิธีการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไปนั้น วิธีการดังกล่าวสามารถเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งจากหลาย ๆ วิธีได้ เป็นต้นว่า วิธีการคาดคะเนหนี้ที่ยังเก็บไม่ได้ และจะถือเป็นหนี้สูญซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในงวดนั้น การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และการคิดค่าสูญสิ้นในแต่ละช่วงเวลา การตัดบัญชีสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน การตีราคาสินค้า การแยกรายการระหว่างรายจ่ายฝ่ายทุนกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งเป็นส่วนที่มีปัญหามาก การใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันย่อมจะมีผลต่อตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงิน (เพชร ชุมทรัพย์, 2548 : 2-7)

ประเภทของงบการเงิน

การแสดงรายการในงบการเงิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. งบการเงินเพื่อเสนอต่อสาธารณชน
2. งบการเงินเพื่อการบริหารงานภายในธุรกิจ

งบการเงินเพื่อเสนอต่อสาธารณชน

งบการเงินเพื่อเสนอต่อสาธารณชนในปัจจุบันเป็นงบการเงินที่บรรจุข้อมูลทางการเงินอย่างคร่าว ๆ ไม่มีรายละเอียดมากนัก ประกอบด้วยงบการเงิน 3 ลักษณะ ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุนรวมทั้งงบกำไรสะสม และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

งบดุล เป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ปกติแล้วมักเป็นวันสิ้นงวดบัญชีของกิจการนั้น รายการในงบดุลประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ ณ เวลาหนึ่ง

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการนั้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งมักเป็นเวลา 6 เดือนและช่วงเวลาหนึ่งปี รายการในงบกำไรขาดทุนประกอบด้วย รายได้ ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน รายได้อื่น ค่าใช้จ่ายอื่น และกำไรสุทธิ

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน เป็นงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนสำหรับช่วงเวลาหนึ่ง งบนี้แสดงให้เห็นถึงรายการที่เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียน และแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนในช่วงเวลาหนึ่ง

ผู้ใช้ประโยชน์ของงบการเงินลักษณะนี้ ได้แก่ ผู้ถือหุ้นทุน ผู้ถือหุ้นกู้ เจ้าหนี้ ลูกจ้าง และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เพื่อใ้กับการเงินที่เสนอต่อสาธารณชนเป็นที่เชื่อถือและเสนอรายการและรายละเอียดที่จำเป็น จึงได้กำหนดให้ธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับรองงบการเงินนั้น ๆ

งบการเงินเพื่อบริหารภายในธุรกิจ

งบการเงินเพื่อเสนอต่อสาธารณชนดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นงบที่ใช้สำหรับทั่ว ๆ ไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจนั้นสำหรับระยะเวลาหนึ่งอย่างคร่าว ๆ ปกติแล้วเป็นระยะเวลา 1 ปี ข้อมูลในงบการเงินลักษณะนี้มีได้เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบที่ดีที่สุดเพื่อใช้ในการควบคุมการบริหารงาน ข้อมูลในงบการเงินเพื่อบริหารภายในธุรกิจควรที่จะมีรายละเอียดของส่วนงานหรือหน่วยงานต่าง ๆ ของธุรกิจ ระยะเวลาอาจเป็นช่วงสั้น ๆ เช่น รายวัน รายสัปดาห์ รายครึ่งเดือน รายเดือน เป็นต้น รายละเอียดและระยะเวลาย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินลักษณะนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หรือเจ้าของธุรกิจ

รายงานการเงิน

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ (2546 : 6-12) กล่าวว่า รายงานการเงิน เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผนเพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน กระแสเงินสด และรายงานทางการเงินอื่น ๆ ของหน่วยงาน งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปมีเป้าหมายในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจ และเมื่อนำมาใช้ในการจัดสรรทรัพยากร หากกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงแล้ว งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปในภาครัฐนั้น จะมีเป้าหมายในการให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ และเพื่อเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะของหน่วยงาน เกี่ยวกับทรัพยากรที่หน่วยงานดูแลรับผิดชอบ โดย

1. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การจัดสรร และการใช้ไปของทรัพยากรทางการเงิน
2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดหาเงินมาใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน
3. ให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการจัดหาเงินมาใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการชำระหนี้สินและข้อผูกพันต่าง ๆ
4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินของหน่วยงานและการเปลี่ยนแปลงของฐานะการเงิน
5. ให้ข้อมูลในภาพรวมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ในรูปของต้นทุนการให้บริการ ประสิทธิภาพ และผลสำเร็จของงาน

นอกจากนั้น งบการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไปในภาครัฐ ควรให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพยากรณ์จำนวนทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวนทรัพยากรที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานต่อไป รวมทั้งความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น รายงานทางการเงินจึงควรให้ข้อมูลที่แสดงถึง

1. ความสอดคล้องของทรัพยากรที่ได้รับและใช้ไป เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับตามกฎหมาย
2. ความสอดคล้องของทรัพยากรที่ได้รับและใช้ไป เมื่อเปรียบเทียบกับข้อกำหนดต่าง ๆ ตามสัญญาหรือตามกฎหมาย รวมทั้งข้อจำกัดทางการเงินต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงบการเงินดังกล่าว งบการเงินจึงควรให้ข้อมูล ดังนี้

1. สินทรัพย์
2. หนี้สิน
3. สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
4. รายได้
5. ค่าใช้จ่าย และ
6. กระแสเงินสด

ความรับผิดชอบต่อรายงานการเงิน

หัวหน้าหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงาน รวมทั้งการจัดส่งรายงานการเงินให้กรมบัญชีกลาง ภายในระยะเวลาที่กำหนด

หน่วยงานที่เสนอรายงาน

หน่วยงานที่เสนอรายงาน คือ หน่วยงานที่ถูกคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลว่ามีผู้จำเป็นต้องนำข้อมูลจากรายงานการเงินของหน่วยงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ และใช้ในการประเมินความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีต่อสาธารณะ

หน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและต้องจัดทำงบการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดส่งให้กรมบัญชีกลาง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม ประกอบด้วย

1. ส่วนราชการระดับกรม หรือส่วนราชการเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรม
2. หน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน และหน่วยงานอิสระอื่นของรัฐที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งกองทุนเงินนอกงบประมาณ

ส่วนประกอบของรายงานการเงิน

หน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานต้องจัดทำรายงานการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) คือ รายงานการเงินที่แสดงฐานะการเงินเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ หรือส่วนทุนของหน่วยงาน ณ วันที่จัดทำรายงาน ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปวิเคราะห์โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนทุน เพื่อประเมินฐานะการเงินของหน่วยงาน ณ ขณะใดขณะหนึ่ง
2. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน (Statement of Financial Performance) คือ รายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานสำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของรายได้และค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการผลิตผลผลิตของหน่วยงานในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี
3. งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) คือ รายงานทางการเงินที่แสดงการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสดของหน่วยงานในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อประเมินความสามารถของหน่วยงานที่จะได้รับเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด และความจำเป็นของหน่วยงานในการใช้กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน
4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน (Notes to the Financial Statement) คือ ส่วนหนึ่งของงบการเงินซึ่งจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงิน นโยบายการบัญชีที่ใช้ปฏิบัติกับรายการบัญชีที่สำคัญ การเปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด และการให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ซึ่งไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้งบการเงินแสดงโดยถูกต้องตามที่ควร
หมายเหตุประกอบงบการเงินอาจแสดงในลักษณะเป็นข้อความเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์
รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงิน รวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็นนอกเหนือจากที่
แสดงในงบการเงิน โดยให้หน่วยงานใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญในการเปิดเผย
รายละเอียดประกอบด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินเปรียบเทียบ (Comparative Financial Statement)

เครื่องมือที่ผู้วิเคราะห์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินประกอบด้วย
(วรศักดิ์ ทุมมานนท์. 2547 : 450-523)

1. การวิเคราะห์อัตราร้อยละ (Percentage Analysis)
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วนร้อยละ (Percentage Analysis)

ทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis หรือ Common Size Analysis)
2. การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis หรือ Trend Analysis)

การวิเคราะห์แนวดิ่ง

การวิเคราะห์แนวดิ่งเป็นการเปรียบเทียบตัวเลขของแต่ละรายการกับยอดรวมใน
งบการเงินเดียวกัน อาทิ การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบดุล เช่น เงินสด ลูกหนี้การค้า
เงินลงทุน โดยคิดเป็นร้อยละของยอดสินทรัพย์รวม การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบ
กำไรขาดทุน เช่น ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร โดยคิดเป็นร้อยละของยอดขาย งบ
การเงินที่แสดงรายการต่าง ๆ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมเรียกว่า งบการเงินขนาดร่วม
(Common Size Statement)

การวิเคราะห์แนวดิ่งช่วยให้ผู้วิเคราะห์ทราบระดับนัยสำคัญของแต่ละรายการ เมื่อ
เปรียบเทียบกับตัวเลขที่นำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงใน
องค์ประกอบต่าง ๆ ของงบการเงิน ตลอดจนมองเห็นถึงโครงสร้างของสินทรัพย์ โครงสร้างของ
หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น โครงสร้างต้นทุนและค่าใช้จ่าย และต้นทุนทางการเงินได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์แนวดิ่งยังให้ข้อมูลสำคัญที่จะนำไปใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูล
มาตรฐานอื่น ๆ เช่น ผลการดำเนินงานของกิจการในอดีต ซึ่งจะช่วยให้ทราบทิศทางการ
เปลี่ยนแปลง ผลการดำเนินงานของกลุ่มแข่งขันในปัจจุบัน ตลอดจนอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการต่าง ๆ

ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ในช่วงเวลาเดียวกัน กล่าวโดยสรุปการวิเคราะห์แนวดิ่งช่วยให้ผู้วิเคราะห์มองเห็นถึง

1. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Economic Characteristics) ที่สำคัญ ๆ ของอุตสาหกรรมต่าง ๆ และของกิจการต่าง ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เช่น การเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิของกิจการตลอดช่วงเวลาที่นำมาวิเคราะห์ อาจเกิดจากความผันผวนของต้นทุนขายหรือค่าแรง เมื่อเทียบเป็นร้อยละของยอดขาย ความแตกต่างของรายการต่าง ๆ ไปจากปีก่อน อันเป็นผลมาจากการใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกัน ตลอดจนการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การลงทุน และการจัดหาเงินของฝ่ายบริหาร จุดเด่นและจุดด้อยทางด้านการแข่งขันของกิจการกับกิจการอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ

2. ปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม การวิเคราะห์แนวดิ่งมีข้อจำกัดในแง่ที่ว่าเป็นการเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน โดยเปรียบเทียบกับยอดรวมของรายการในปีหนึ่ง ๆ ดังนั้น ในปีต่อ ๆ มา แม้ว่าจำนวนเงินของรายการนั้นจะยังคงเท่าเดิม แต่เมื่อเทียบเป็นอัตราร้อยละอาจมีจำนวนลดลงหากยอดรวมของรายการในปีนั้น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้การวิเคราะห์มีความหมายยิ่งขึ้น จึงควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์แนวนอนเข้าช่วย

การวิเคราะห์แนวนอน

การวิเคราะห์แนวนอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่าง ๆ ในงบการเงินว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น ลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถสรุปแนวโน้มฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการตลอดช่วงเวลาที่เลือกมาทำการวิเคราะห์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์แนวนอนอาจทำได้ 2 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงินตั้งแต่ 2 งวดบัญชีขึ้นไป โดยใช้ตัวเลขในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่งเป็นฐานในการคำนวณ

2. การเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่งกับงวดก่อนหน้านั้น (การวิเคราะห์แนวนอนโดยเปลี่ยนตัวเลขในปีฐานไปในแต่ละงวด)

การวิเคราะห์งบการเงินโดยเปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงินตั้งแต่ 2 งวดบัญชีขึ้นไป โดยใช้ตัวเลขในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่งเป็นฐานในการคำนวณ ผลต่างระหว่างตัวเลขในปีปัจจุบันกับตัวเลขในปีฐานจะถูกแปลงให้อยู่ในรูปอัตราร้อยละ โดยการหารผลต่างระหว่างงวดด้วยตัวเลขของปีฐาน เพื่อให้เห็นแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจ การวิเคราะห์ควรจะทำหลาย ๆ งวดบัญชี เช่น 5 ปี 10 ปี โดยใช้ตัวเลขในปีใดปีหนึ่งเป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งการวิเคราะห์แนวนอนมีข้อจำกัดดังนี้

1. อัตราร้อยละจะสูงขึ้นหรือต่ำลงขึ้นอยู่กับตัวเลขของปีที่น่ามาใช้เป็นปีฐานในการคำนวณ ถ้าตัวเลขปีฐานเป็นจำนวนน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมากทั้ง ๆ ที่จำนวนเงินของรายการนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย

2. การวิเคราะห์แนวโน้มโดยเปลี่ยนตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณไปเรื่อย ๆ อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายการใดรายการหนึ่งที่เปลี่ยนไปจากปีก่อนอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวเลขที่ใช้เป็นปีฐานในการคำนวณ ทำให้ไม่มีความหมาย กล่าวคือไม่สามารถทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริงได้เสมอไป

การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลรายการทางการเงินเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลรายการทางการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป โดยแสดงในรูปร้อยละ อัตราส่วน หรือสัดส่วน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท (ปพฤกษ์ อุดสาหะวาณิชกิจ. 2548 : 468-491)

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) สามารถใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ถือหุ้น และการเจริญเติบโต อยู่รอด และมั่นคงของกิจการในอนาคตได้ จำแนกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Acid-Test Ratio หรือ Quick Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ} - \text{รายได้ค้างรับ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.3 ระยะเวลาในการเก็บหนี้ถั่วเฉลี่ย (Days Sales in Receivable) เป็นการวัดสภาพคล่องของกิจการ โดยการคำนวณหาความสามารถในการเก็บหนี้จากลูกหนี้การค้า แสดงให้

เห็นว่ากิจการต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใดในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ย ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณระยะเวลาในการเก็บหนี้ถัวเฉลี่ยได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาในการเก็บหนี้ถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}{\text{ยอดขาย} / 365 \text{ วัน}}$$

1.4 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) เป็นการวัดจำนวนครั้งของลูกหนี้ที่เก็บเงินได้สำหรับงวดปีบัญชี ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$$

1.5 ระยะเวลาในการขายสินค้าแต่ละรอบ (Days Sales in Inventory) เป็นการวัดสภาพคล่องของกิจการ ซึ่งสามารถวัดได้โดยการคำนวณระยะเวลาในการขายสินค้าแต่ละรอบ เนื่องจากสินค้าคงเหลือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่สำคัญอีกรายการหนึ่ง ถ้ามีจำนวนมากจะทำให้มีต้นทุนในการเก็บรักษา รวมถึงมีความเสี่ยงของสินค้าล้าสมัย แต่ถ้ามีสินค้าจำนวนน้อย จะทำให้สินค้าคงเหลือไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าได้ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณระยะเวลาในการขายสินค้าแต่ละรอบได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาในการขายสินค้าแต่ละรอบ} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}{\text{ต้นทุนขาย} / 365 \text{ วัน}}$$

1.6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) เป็นการวัดจำนวนครั้งของสินค้าที่ขายได้ในระหว่างปี ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

2. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่ากิจการจะมีความสามารถในการชำระหนี้สินทั้งหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาว ซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่รอดของกิจการในอนาคต แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Assets Ratio) เป็นการวัดจำนวนสัดส่วนของสินทรัพย์หรือเงินลงทุนทั้งหมดของกิจการที่ได้มาจากเจ้าหนี้ โดยกิจการที่มีอัตราส่วนนี้สูง แสดงให้เห็นว่ามีความเสี่ยงสูงในการที่จะไม่สามารถจ่ายชำระคืนหนี้สินเมื่อครบกำหนดได้ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) เป็นการวัดจำนวนสัดส่วนของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรของกิจการซึ่งเกิดจากทั้งหนี้สินและสินทรัพย์ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

2.3 จำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย (Times Interest Earned Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของกิจการในการจ่ายดอกเบี้ยแก่เจ้าหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณจำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่ายได้ดังนี้

$$\text{จำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย} = \frac{\text{กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

3. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยจะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานความสามารถในการชำระหนี้สิน และการจัดสรรผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่

3.1 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Profit Margin) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}}$$

3.2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover) เป็นการวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

3.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets Ratio) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการที่เกิดขึ้นจากการลงทุนในสินทรัพย์ ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

3.4 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการต่อการลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

3.5 กำไรต่อหุ้น (Earnings per Share) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณกำไรต่อหุ้นได้ดังนี้

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$$

3.6 อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น (Price-Earnings Ratio) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างราคาของหุ้นกับกำไรต่อหุ้น โดยแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของราคาหุ้น ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

3.7 อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (Payout Ratio) เป็นการวัดความสามารถในการจ่ายเงินปันผลสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญจากกำไรสุทธิ โดยกิจการที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูงจะมีอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสุทธิต่ำ เนื่องจากกิจการต้องนำเงินบางส่วนไปลงทุน ทำให้นโยบายการจ่ายเงินปันผลลดลง ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสุทธิได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ} = \frac{\text{เงินปันผล}}{\text{กำไรสุทธิ}}$$

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน

ในการวิเคราะห์งบการเงินสิ่งที่ควรคำนึงถึงการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ก็คือ ข้อจำกัดของงบการเงิน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ศศิวิมล มีอำพล. 2543 : 356-357)

1. การประมาณการ ในการจัดทำงบการเงินนั้นมีรายการหลายรายการที่ได้จัดทำขึ้นโดยการประมาณการตัวเลข เนื่องจากเป็นรายการที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น แต่เป็นเพียงการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น เช่น การตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ การตั้งประมาณการหนี้สิน การตั้งค่าใช้จ่ายรับประกันคุณภาพสินค้า เป็นต้น การประมาณการดังกล่าวไม่สามารถรับรองได้ว่าจะเกิดขึ้นถูกต้องทั้งหมด ดังนั้น ในการนำตัวเลขในงบการเงินมาใช้ต้องคำนึงถึงรายการประมาณการต่าง ๆ ด้วย

2. เกณฑ์คงค้าง ในการจัดทำงบการเงินประเภทงบกำไรขาดทุน งบดุล และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น จัดทำขึ้นภายใต้เกณฑ์คงค้าง กล่าวคือ จะบันทึกบัญชีรายการที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีนั้นทั้งหมด โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะเกี่ยวข้องกับเงินสดหรือไม่

3. ราคาทุน ในการบันทึกการขายครั้งแรกเพื่อจัดทำงบการเงินนั้นจะจัดทำโดยใช้หลักราคาทุน เนื่องจากมีหลักฐานในการบันทึกการขาย แม้ว่าในปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีหลายฉบับอนุญาตให้มีการประเมินราคารายการในงบการเงิน และสามารถปรับปรุงรายการเพื่อให้แสดงราคายุติธรรมแทนที่ราคาทุนเดิม แต่อย่างไรก็ตามรายการบางรายการในงบการเงิน กิจการบางแห่งอาจไม่ทำการประเมินเพื่อปรับปรุงรายการ เนื่องจากความไม่คุ้มค่าของต้นทุนและประโยชน์ที่เสียไป ดังนั้น รายการบางรายการยังคงเป็นราคาเดิม ในการนำตัวเลขมาวิเคราะห์ต้องพิจารณาว่า

รายการในงบการเงินใช้ราคาทุนเดิม หรือเป็นรายการที่ได้ประเมินใหม่แล้ว โดยดูจากหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4. นโยบายการบัญชี เป็นวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีที่กิจการเลือกมาปฏิบัติภายใต้ทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับหลายปัจจัย เช่น ลักษณะธุรกิจ สภาพแวดล้อม นโยบายธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งแต่ละกิจการใช้นโยบายต่างกันก็จะมีผลต่อข้อมูลตัวเลขในงบการเงินได้ ทำให้เกิดความแตกต่างของที่มาของตัวเลขได้ เช่น การตีราคาสินค้าคงเหลือ เป็นต้น การนำตัวเลขมาวิเคราะห์ต้องพิจารณานโยบายบัญชีของกิจการประกอบการวิเคราะห์ด้วย

5. ความหลากหลายของธุรกิจ การที่จะนำตัวเลขในงบการเงินมาเปรียบเทียบระหว่างกิจการ จะต้องพิจารณาความหลากหลายของธุรกิจตลอดจนรายงานของส่วนงานมาใช้พิจารณา รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินมาพิจารณาร่วมด้วย ซึ่งในรายงานตามส่วนงานจะแสดงผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ๆ ของกิจการ เช่น ตามผลิตภัณฑ์ ตามสายการผลิต ตามเขตการขาย เป็นต้น

6. ข้อมูลตัวเลขในงบการเงินประเภทบุคคล รายงานข้อมูล ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งข้อมูลตัวเลขในวันสิ้นงวดบัญชานั้น อาจไม่ใช่ตัวแทนของข้อมูลทั้งปีได้ เช่น เงินสด เจ้าหนี้การค้า ลูกหนี้การค้า เป็นต้น กิจการบางแห่งอาจมีนโยบายในการแสดงข้อมูลรายการบางรายการในวันสิ้นงวด เพื่อให้ข้อมูลแสดงผลการดำเนินงานที่ดีได้ ซึ่งตัวเลขข้อมูลที่รายงานในวันสิ้นงวดอาจจะไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของผลการดำเนินงานทั้งปีได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ทางการเงินของสถาบันการพลศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยศึกษาจากงบการเงินของสถาบันการพลศึกษา ปีงบประมาณ 2550-2551 และข้อมูลจากเอกสารและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิธีการวิจัย

1.1 การรวบรวมข้อมูล

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้มากจากงบการเงินของสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ งบรายได้-ค่าใช้จ่าย และงบดุล ปีงบประมาณ 2550-2551 ตลอดจนนโยบายของสถาบันการพลศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ทางการเงิน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาทำการวิเคราะห์โดย

2.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการคำนวณหาตัวเลข ได้แก่

2.1.1 การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)

2.1.2 การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)

2.1.3 อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

2.1.4 อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios)

2.1.5 อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

โดยจะนำผลที่คำนวณได้จากตาราง เพื่อใช้ในการอธิบายประกอบการวิเคราะห์ทางการเงินเปรียบเทียบ

2.2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ใช้ข้อมูลตัวเลขจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณมา
พรรณนาการวิเคราะห์ทางการเงินเปรียบเทียบของสถาบันการพลศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ
(Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์งบการเงินของสถาบันการพลศึกษาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 นั้น ผู้วิจัยได้นำรายงานทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย งบดุล และงบรายได้และค่าใช้จ่าย มาศึกษาโดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันการพลศึกษา รวมทั้งเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)
 - 1.1 การวิเคราะห์แนวนอนจากงบดุล
 - 1.2 การวิเคราะห์แนวนอนจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย
2. การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)
 - 2.1 การวิเคราะห์แนวตั้งจากงบดุล
 - 2.2 การวิเคราะห์แนวตั้งจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย
3. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratios Analysis)
 - 3.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)
 - 3.1.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน
 - 3.1.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว
 - 3.1.3 การวิเคราะห์ระยะเวลาในการเก็บหนี้ถัวเฉลี่ย
 - 3.1.4 การวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้
 - 3.2 อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios)
 - 3.2.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม
 - 3.2.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน
 - 3.3 อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)
 - 3.3.1 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย
 - 3.3.2 การวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์
 - 3.3.3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
 - 3.3.4 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อทุน

การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)

การวิเคราะห์แนวนอน เป็นการศึกษาเปรียบเทียบตามแนวนอนของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนในงบดุล และรายการในงบรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อศึกษาแนวโน้มที่เกิดขึ้นของรายการทางบัญชีของสถาบันการพลศึกษาในช่วงที่ทำการศึกษาว่า มีแนวโน้มทางการเงิน และการดำเนินงานไปในทิศทางใด โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์แนวนอนจากงบแสดงฐานะทางการเงินของสถาบันการพลศึกษา
2. การวิเคราะห์แนวนอนจากงบรายได้และค่าใช้จ่ายของสถาบันการพลศึกษา

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นปีฐานในการคำนวณแนวโน้ม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 โดยนำผลต่างระหว่างรายการบัญชีในปี 2550 และปี 2551 คูณด้วยหนึ่งร้อยหารด้วยจำนวนตัวเลขในปีฐาน ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นค่าร้อยละที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของแต่ละรายการบัญชี โดยการวิเคราะห์แนวนอนของสถาบันการพลศึกษา แสดงได้ดังนี้

ตาราง 1 งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวโน้ม

สถาบันการพลศึกษา
งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2550-2551

หน่วย : ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน	2550	2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
<u>สินทรัพย์</u>				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	50.98	85.68	34.70	68.07
ลูกหนี้ระยะสั้น	20.30	19.94	(0.36)	1.77
รายได้ค้างรับ	7.67	5.45	(2.22)	28.94
เงินลงทุนระยะสั้น	0.13	0.14	0.01	7.69
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	1.59	1.22	(0.37)	23.27
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	80.67	112.42	31.75	39.36
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1,953.25	2,531.86	578.61	29.62
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	66.11	8.25	(57.86)	87.52
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	88.90	259.25	170.35	191.62
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	2,108.26	2,799.35	691.09	32.78
รวมสินทรัพย์	2,188.92	2,911.77	722.85	33.02

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษามี เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 68.07 ลูกหนี้ระยะสั้นลดลง ร้อยละ 1.77 รายได้ค้างรับลดลง ร้อยละ 28.94 เงินลงทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.69 สินค้าและวัสดุคงเหลือลดลง ร้อยละ 23.27 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 29.62 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานลดลง ร้อยละ 87.52 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 191.62

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน	2550	2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
<u>หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ</u>				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้ระยะสั้น	42.69	16.36	(26.33)	61.68
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	5.24	9.92	4.68	89.31
เงินรับฝากระยะสั้น	1.91	5.50	3.59	187.96
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.62	10.63	10.01	1,614.52
รวมหนี้สินหมุนเวียน	50.46	42.41	(8.05)	15.95
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลัง	0.60	0.60	0.00	0.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	0.60	0.60	0.00	0.00
รวมหนี้สิน	51.06	43.01	(8.05)	15.77
สินทรัพย์สุทธิ	2,137.86	2,868.77	730.91	34.19
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ	2,188.92	2,911.77	722.85	33.02

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีเจ้าหนี้ระยะสั้นลดลง ร้อยละ 61.68 มีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 89.31 มีเงินรับฝากระยะสั้นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 187.96 และมีหนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1,614.52

ตาราง 2 งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนวโน้ม

สถาบันการพลศึกษา

งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบ

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550-2551

หน่วย : ล้านบาท

งบรายได้และค่าใช้จ่าย	2550	2551	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	ร้อยละ
รายได้จากการดำเนินงาน				
รายได้จากรัฐบาล				
รายได้จากงบประมาณ	1,129.45	1,971.89	842.44	74.59
รายได้จากงบประมาณลงทุน	384.40	0.00	(384.40)	100.00
รวมรายได้จากรัฐบาล	1,513.85	1,971.89	458.04	30.26
รายได้จากแหล่งอื่น				
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	61.66	50.56	(11.10)	18.00
รายได้จากเงินช่วยเหลือและบริจาค	20.70	14.70	(6.00)	9.73
รายได้อื่น	230.69	174.82	(55.87)	24.22
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	313.04	240.09	(72.95)	23.30
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	1,826.89	2,211.98	385.09	21.08
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน				
ค่าใช้ขบวนบุคลากร	535.08	577.24	42.16	7.88
ค่าบำเหน็จบำนาญ	31.01	43.59	12.58	40.57
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	27.56	36.43	8.87	32.18
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	29.84	49.01	19.17	64.24
ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าตอบแทน	384.84	442.80	57.96	15.06
ค่าสาธารณูปโภค	56.92	62.97	6.05	10.63
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	100.08	160.09	60.01	59.96
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	146.59	110.63	(35.96)	24.53
ค่าใช้จ่ายอื่น	102.41	33.24	(69.17)	67.54
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	1,414.32	1,516.01	101.69	7.19
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	(412.57)	695.98	1,108.55	268.69
รายการอื่น ๆ ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	2.28	0.04	(2.24)	98.25
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	(414.85)	699.60	1,114.45	268.64

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีรายได้จากงบประมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 74.59 มีรายได้จากงบประมาณลงทุนลดลง ร้อยละ 100.00 มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการลดลง ร้อยละ 18.00 มีรายได้จากเงินช่วยเหลือและบริจาคลดลง ร้อยละ 9.73 มีรายได้อื่นลดลง ร้อยละ 24.22

สถาบันการพลศึกษา มีค่าใช้จ่ายบุคลากรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.88 มีค่าบำรุงรักษานาฬิกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 40.57 มีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 32.18 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น 64.24 มีค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.06 มีค่าสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.63 มีค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.96 มีค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนลดลง ร้อยละ 24.53 และมีค่าใช้จ่ายอื่นลดลง ร้อยละ 67.54

การวิเคราะห์แนວตั้ง

การวิเคราะห์แนວตั้งเป็นการเปรียบเทียบตัวเลขของแต่ละรายการกับยอดรวมในงบการเงินเดียวกัน อาทิ การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบดุล เช่น เงินสด ลูกหนี้การค้า เงินลงทุน โดยคิดเป็นร้อยละของยอดสินทรัพย์รวม การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน เช่น ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร โดยคิดเป็นร้อยละของยอดขาย งบการเงินที่แสดงรายการต่าง ๆ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมเรียกว่า งบการเงินขนาดรวม (Common Size Statement) โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์แนວตั้งจากงบแสดงฐานะทางการเงินของสถาบันการศึกษา
2. การวิเคราะห์แนວตั้งจากงบรายได้และค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษา

ตาราง 3 งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนວັງ

สถาบันการพลศึกษา
งบแสดงฐานะทางการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2550-2551

หน่วย : ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ
<u>สินทรัพย์</u>				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	50.98	2.33	85.68	2.94
ลูกหนี้ระยะสั้น	20.30	0.93	19.94	0.68
รายได้ค้างรับ	7.67	0.35	5.45	0.19
เงินลงทุนระยะสั้น	0.13	0.01	0.14	0.01
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	1.59	0.07	1.22	0.04
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	80.67	3.69	112.42	3.86
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1,953.25	89.23	2,531.86	86.95
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	66.11	3.02	8.25	0.28
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	88.90	4.06	259.25	8.90
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	2,108.26	96.31	2,799.35	96.14
รวมสินทรัพย์	2,188.92	100.00	2,911.77	100.00

ในปี 2550 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ร้อยละ 2.33 มีลูกหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 0.93 มีรายได้ค้างรับ ร้อยละ 0.35 มีเงินลงทุนระยะสั้น ร้อยละ 0.01 มีสินค้าและวัสดุคงเหลือ ร้อยละ 0.07 มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ร้อยละ 89.23 มีสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ 3.02 และมีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ร้อยละ 4.06

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ร้อยละ 2.94 มีลูกหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 0.68 มีรายได้ค้างรับ ร้อยละ 0.19 มีเงินลงทุนระยะสั้น ร้อยละ 0.01 มีสินค้าและวัสดุคงเหลือ ร้อยละ 0.04 มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ร้อยละ 86.95 มีสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ 0.28 และมีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ร้อยละ 8.90

ตาราง 3 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ
<u>หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ</u>				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้ระยะสั้น	42.69	1.95	16.36	0.56
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	5.24	0.24	9.92	0.34
เงินรับฝากระยะสั้น	1.91	0.09	5.50	0.19
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.62	0.03	10.63	0.37
รวมหนี้สินหมุนเวียน	50.46	2.31	42.41	1.46
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินอุดหนุนการรับจากคลัง	0.60	0.03	0.60	0.02
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	0.60	0.03	0.60	0.02
รวมหนี้สิน	51.06	2.33	43.01	1.48
สินทรัพย์สุทธิ	2,137.86	97.67	2,868.77	98.52
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ	2,188.92	100.00	2,911.77	100.00

ในปี 2550 เมื่อเทียบกับหนี้สินรวม พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีเจ้าหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 1.95 มีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ร้อยละ 0.24 มีเงินรับฝากระยะสั้น ร้อยละ 0.09 มีหนี้สินหมุนเวียนอื่น ร้อยละ 0.03 และมีเงินอุดหนุนการรับจากคลัง ร้อยละ 0.03

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับหนี้สินรวม พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีเจ้าหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 0.56 มีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ร้อยละ 0.34 มีเงินรับฝากระยะสั้น ร้อยละ 0.19 มีหนี้สินหมุนเวียนอื่น ร้อยละ 0.37 และมีเงินอุดหนุนการรับจากคลัง ร้อยละ 0.02

ตาราง 4 งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบในการวิเคราะห์แนວັງ

สถาบันการพลศึกษา
งบรายได้และค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบ
สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550-2551

หน่วย : ล้านบาท

งบรายได้และค่าใช้จ่าย	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ
รายได้จากการดำเนินงาน				
รายได้จากรัฐบาล				
รายได้จากงบประมาณ	1,129.45	61.82	1,971.89	89.15
รายได้จากงบประมาณลงทุน	384.40	21.04	0.00	0.00
รวมรายได้จากรัฐบาล	1,513.85	82.86	1,971.89	89.15
รายได้จากแหล่งอื่น				
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	61.66	3.38	50.56	0.02
รายได้จากเงินช่วยเหลือและบริจาค	20.70	1.13	14.70	0.66
รายได้อื่น	230.69	12.63	174.82	7.90
รวมรายได้จากแหล่งอื่น	313.04	17.14	240.09	10.85
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	1,826.89	100.00	2,211.98	100.00
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน				
ค่าใช้ขำญบุคลากร	535.08	29.29	577.24	26.10
ค่าบ้ำหนี้บ้านาญ	31.01	1.70	43.59	20.56
ค่าใช้ขำญในการฝึกอบรม	27.56	1.51	36.43	1.65
ค่าใช้ขำญในการเดินทาง	29.84	1.63	49.01	2.22
ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าตอบแทน	384.84	21.07	442.80	20.02
ค่าสาธารณูปโภค	56.92	3.12	62.97	2.85
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	100.08	5.48	160.09	7.24
ค่าใช้ขำญเงินอุดหนุน	146.59	8.02	110.63	5.00
ค่าใช้ขำญอื่น	102.41	5.61	33.24	1.50
รวมค่าใช้ขำญจากการดำเนินงาน	1,414.32	77.42	1,516.01	68.49
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้ขำญดำเนินงาน	(412.57)	22.58	695.98	31.46
รายการอื่น ๆ ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	2.28	0.12	0.04	0.00
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้ขำญสุทธิ	(414.85)	22.71	699.60	31.63

ในปี 2550 เมื่อเทียบกับรายได้จากการดำเนินงาน พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีรายได้จากงบประมาณ ร้อยละ 61.82 มีรายได้จากงบประมาณลงทุน ร้อยละ 21.04 มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการ ร้อยละ 3.38 มีรายได้จากเงินช่วยเหลือและบริจาค ร้อยละ 1.13 และมีรายได้อื่น ร้อยละ 12.63 มีค่าใช้จ่ายบุคลากร ร้อยละ 29.29 มีค่าบำเหน็จบำนาญ ร้อยละ 1.70 มีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ร้อยละ 1.51 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 1.63 มีค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าตอบแทน ร้อยละ 21.07 มีค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 3.12 มีค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ร้อยละ 5.48 มีค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน ร้อยละ 8.02 มีค่าใช้จ่ายอื่น ร้อยละ 5.61 และมีรายได้อื่น ๆ ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน ร้อยละ 0.12

ในปี 2551 เมื่อเทียบกับรายได้จากการดำเนินงาน พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีรายได้จากงบประมาณ ร้อยละ 89.15 มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการ ร้อยละ 0.02 มีรายได้จากเงินช่วยเหลือและบริจาค ร้อยละ 0.66 และมีรายได้อื่น ร้อยละ 7.90 มีค่าใช้จ่ายบุคลากร ร้อยละ 26.10 มีค่าบำเหน็จบำนาญ ร้อยละ 20.56 มีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ร้อยละ 1.65 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 2.22 มีค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าตอบแทน ร้อยละ 20.02 มีค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 2.85 มีค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ร้อยละ 7.24 มีค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน ร้อยละ 5.00 และมีค่าใช้จ่ายอื่น ร้อยละ 1.50

การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratios Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลรายการทางการเงิน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลรายการทางการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป โดยอาจจะแสดงในรูป ร้อยละ อัตราส่วน หรือสัดส่วน ซึ่งสามารถจำแนกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) สามารถใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้สินระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ถือหุ้น และการเจริญเติบโต อยู่รอด และมั่นคงของกิจการในอนาคตได้ ได้แก่

$$1.1 \text{ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

$$1.2 \text{ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ} - \text{รายได้ค้างรับ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

$$1.3 \text{ ระยะเวลาในการเก็บหนี้ถั่วเฉลี่ย} = \frac{\text{ลูกหนี้การค้าถั่วเฉลี่ย}}{\text{ยอดขาย} / 365 \text{ วัน}}$$

$$1.4 \text{ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถั่วเฉลี่ย}}$$

ตาราง 5 การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง สถาบันการพลศึกษา

อัตราส่วน	2550	2551	ค่าเฉลี่ย
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	1.60 เท่า	2.65 เท่า	2.13 เท่า
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว	1.42 เท่า	2.49 เท่า	1.96 เท่า
ระยะเวลาในการเก็บหนี้ถั่วเฉลี่ย	119.10 วัน	145.25 วัน	132.18 วัน
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	3.06 ครั้ง	2.51 ครั้ง	2.79 ครั้ง

สถาบันการพลศึกษา มีสภาพคล่องเนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอที่จะชำระหนี้สินหมุนเวียน โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ในปี 2550 เท่ากับ 1.60 เท่า ในปี 2551 เท่ากับ 2.65 เท่า และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.13 เท่า

มีสินทรัพย์หมุนเวียนเร็วเพียงพอที่จะชำระหนี้สินหมุนเวียน เนื่องจากมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ในปี 2550 เท่ากับ 1.42 เท่า ในปี 2551 เท่ากับ 2.49 เท่า และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.96 เท่า

มีระยะเวลาในการเก็บหนี้เฉลี่ย ในปี 2550 เท่ากับ 119.10 วัน ในปี 2551 เท่ากับ 145.25 วัน และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 132.18 วัน และ

มีอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ในปี 2550 เท่ากับ 3.06 ครั้ง ในปี 2551 เท่ากับ 2.51 ครั้ง และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.79 ครั้ง

2. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดว่ากิจการจะมีความสามารถในการชำระหนี้สินทั้งหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาว ซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่รอดของกิจการในอนาคต ได้แก่

$$2.1 \text{ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$$2.2 \text{ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

ตาราง 6 การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ สถาบันการพลศึกษา

อัตราส่วน	2550	2551	ค่าเฉลี่ย
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	0.02 เท่า	0.01 เท่า	0.015 เท่า
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุน	0.02 เท่า	0.01 เท่า	0.015 เท่า

สถาบันการพลศึกษา มีความสามารถในการชำระหนี้สิน เนื่องจากมีสินทรัพย์รวมเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้สิน โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ในปี 2550 เท่ากับ 0.02 เท่า ในปี 2551 เท่ากับ 0.01 เท่า และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.015 เท่า

มีส่วนทุนเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้สิน โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุน ในปี 2550 เท่ากับ 0.02 เท่า ในปี 2551 เท่ากับ 0.01 เท่า และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.015 เท่า

3. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยจะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานความสามารถในการชำระหนี้สิน และการจัดสรรผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น ได้แก่

$$3.1 \text{ อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}}$$

$$3.2 \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

$$3.3 \text{ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

$$3.4 \text{ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

ตาราง 7 การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร สถาบันการพลศึกษา

อัตราส่วน	2550	2551	ค่าเฉลี่ย
อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย	(672.80) %	1,383.70 %	355.45 %
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์	0.02 ครั้ง	0.02 ครั้ง	0.02 ครั้ง
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	(16.27) %	27.43 %	5.58 %
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน	(16.57) %	27.95 %	5.69 %

สถาบันการพลศึกษา มีความสามารถในการทำกำไร โดยมีอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ในปี 2550 เท่ากับ (672.80) % ในปี 2551 เท่ากับ 1,383.70 % และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 355.45 %

มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ในปี 2550 และในปี 2551 เท่ากับ 0.02 ครั้ง ทำให้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.02 ครั้ง

มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ในปี 2550 เท่ากับ (16.27) % ในปี 2551 เท่ากับ 27.43 % และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.58 %

มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน ในปี 2550 เท่ากับ (16.57) % ในปี 2551 เท่ากับ 27.95 % และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.69 %

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ทางการเงินของสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. ข้อเสนอแนะการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์แนวโน้มจากงบแสดงฐานะทางการเงิน ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.36 และมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 32.78 ส่งผลทำให้มีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33.02 มีหนี้สินหมุนเวียนลดลง ร้อยละ 15.95 และมีหนี้สินรวมลดลง ร้อยละ 15.77 ส่งผลทำให้มีสินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 34.19

2. การวิเคราะห์แนวโน้มจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย ในปี 2551 เมื่อเทียบกับปี 2550 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 21.08 และมีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.19 ส่งผลทำให้มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 268.69 และมีรายได้อื่นที่ไม่เกิดจากการดำเนินงานลดลง ร้อยละ 98.25 ส่งผลทำให้มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 268.64

3. การวิเคราะห์แนวดังจากงบแสดงฐานะทางการเงิน ในปี 2550 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสินทรัพย์หมุนเวียนรวม ร้อยละ 3.69 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนรวม ร้อยละ 96.31 และเมื่อเทียบกับหนี้สินรวม พบว่า มีหนี้สินหมุนเวียนรวม ร้อยละ 2.31 มีหนี้สินไม่หมุนเวียนรวม ร้อยละ 0.03 มีหนี้สินรวม ร้อยละ 2.33 ส่งผลทำให้มีสินทรัพย์สุทธิ ร้อยละ 97.67

การวิเคราะห์แนวดังจากงบแสดงฐานะทางการเงิน ในปี 2551 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสินทรัพย์หมุนเวียนรวม ร้อยละ 3.86 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนรวม ร้อยละ 96.14 และเมื่อเทียบกับหนี้สินรวม พบว่า มีหนี้สินหมุนเวียนรวม ร้อยละ 1.46 มีหนี้สินไม่หมุนเวียนรวม ร้อยละ 0.02 มีหนี้สินรวม ร้อยละ 1.48 ส่งผลทำให้มีสินทรัพย์สุทธิ ร้อยละ 98.52

4. การวิเคราะห์แนวดังจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย ในปี 2550 เมื่อเทียบกับรายได้จากการดำเนินงาน พบว่า สถาบันการพลศึกษามีรายได้จากรัฐบาล ร้อยละ 82.86 มีรายได้จากแหล่งอื่น ร้อยละ 17.14 มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ร้อยละ 77.42 และมีรายได้ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน ร้อยละ 0.12 ส่งผลทำให้มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ ร้อยละ 22.71

การวิเคราะห์แนวดังจากงบรายได้และค่าใช้จ่าย ในปี 2551 เมื่อเทียบกับรายได้จากการดำเนินงาน พบว่า สถาบันการพลศึกษามีรายได้จากรัฐบาล ร้อยละ 89.15 มีรายได้จากแหล่งอื่น ร้อยละ 10.85 มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ร้อยละ 68.49 ส่งผลทำให้มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ ร้อยละ 31.63

5. การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง พบว่า สถาบันการพลศึกษามีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าสถาบันการพลศึกษามีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น แต่พบว่าระยะเวลาในการเก็บหนี้ถัวเฉลี่ยและอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ลดลง แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้ของสถาบันการพลศึกษาลดลง

6. การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ พบว่า สถาบันการพลศึกษามีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุนเท่าเดิม แสดงให้เห็นว่าสถาบันการพลศึกษามีความสามารถในการชำระหนี้เท่าเดิม

7. การวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร พบว่า สถาบันการพลศึกษามีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อยอดขาย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนทุนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าสถาบันการพลศึกษามีความสามารถในการทำกำไรและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ และส่วนทุนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. สถาบันการพลศึกษา ควรติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานที่เป็นมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในการจัดทำรายงานทางการเงิน

2. สถาบันการพลศึกษา ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทางการบัญชีเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

3. สถาบันการพลศึกษา ควรส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางการบัญชี และสร้างเครือข่ายการปฏิบัติทางการบัญชีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติทางการบัญชี

4. สถาบันการพลศึกษา ควรจัดทำงบกระแสเงินสดตามมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเงินสดรับและเงินสดจ่ายจากกิจกรรม

ดำเนินงาน กิจกรรมจัดหาเงิน และกิจกรรมลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจของหน่วยงาน

5. สถาบันการศึกษา ควรมีผู้รับรองรายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของหน่วยงาน

6. สถาบันการศึกษา ควรมีที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงาน

7. สถาบันการศึกษา ควรลดการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่ก่อประโยชน์ และปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้งานสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยควรศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานทางการเงินบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพของรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากมาตรฐานทางการเงินบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานทางการเงินบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพของรายงานทางการเงิน เพื่อนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐไปใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ และการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ปพฤกษ์ อุตสาหะวานิชกิจ. การบัญชีเพื่อการตัดสินใจ. คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. งบการเงินและการวิเคราะห์. บริษัท ธรรมนิติ เพรส จำกัด, 2547.
- ศศิวิมล มีอำพล. การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : อินโฟไมมิ่ง, 2543.
- สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ. มาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ. กรมบัญชีกลาง : กรุงเทพฯ, 2546.

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอุระวี คำพิชิต
วัน เดือน ปีเกิด	17 มกราคม 2519
ภูมิลำเนา	จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ติดต่อ	บ้านเลขที่ 2 ถนนจุฬาราม ซอย 17/8 ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
ตำแหน่ง	อาจารย์
ประวัติการศึกษา	
2541	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คลอง 6 รัษฎาบุรี
2545	ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาวิชาการบัญชีการเงิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2554	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม